

Η κατάληξη των όπλων του Αχιλλέα στα χέρια του Οδυσσέα θεωρήθηκε από τον Αίαντα μεγάλη προσβολή. Θόλωσε. Αποφάσισε τρομερή εκδίκηση. Θα σκότωνε όλους τους Αχαιούς ήρωες, έναν ένα, με τα ίδια του χέρια. Ο γιος του Ασκληπιού, γιατρός Ποδαλείριος, ένωσε τη μεγάλη τρικυμία στο μυαλό του Αίαντα αλλά δεν πήγε ο νους του στο κακό. Νύχτα βγήκε από τη σκηνή του ο γιος του Τελαμώνια. Η θεά Αθηνά έσπευσε να του φέρει παράκρουση. Με γυμνό σπαθί, ο Αίαντας χύθηκε εναντίον των προβάτων που φυλάγονταν στο αχαϊκό στρατόπεδο. Τα πέρασε για τους Αχαιούς. Έσφαζε όλη νύχτα, ώσπου νόμισε ότι βρήκε μπροστά του τον Οδυσσέα. Στην πραγματικότητα, ήταν ένα κριάρι. Ο Αίας το άρπαξε και το έσυρε ως τη σκηνή του. Το μαστίγωνε ώρες πιστεύοντας ότι χτυπούσε αυτόν που του στέρησε τα όπλα. Σταμάτησε μόνο όταν πια κουράστηκε.

Ξημέρωνε, όταν συνήλθε από την παράκρουση. Είδε τα ματωμένα χέρια του, τα ρούχα του μες στο αίμα, τα πρόβατα γύρω του σφαγμένα. Με τρόμο κατάλαβε, τι είχε κάνει. Πια, δεν μπορούσε να κρυφτεί. Όταν θα ξυπνούσαν οι Αχαιοί, θα αντιλαμβάνονταν τι είχε γίνει. Τον περιμενε η ειρωνεία και η καταφρόνια. Πήρε το σπαθί του, εκείνο το «ασημοκάρφωτο» σπαθί με το θηκάρι που του είχε χαρίσει ο Έκτορας σ' εκείνη την χωρίς νικητή μονομαχία τους και έφυγε στους αγρούς. Στερέωσε το σπαθί στο έδαφος κι αυτοκτόνησε πέφτοντας πάνω του. Ήταν το άθλιο τέλος τού μετά τον Αχιλλέα πιο μεγάλου ήρωα των Αχαιών.

Δυσκολεύτηκε όμως να πεθάνει. Όταν γεννήθηκε, περαστικός από εκεί ο Ηρακλής, τον είχε σκεπάσει με τη λεοντή του και είχε ζητήσει από τον Δία να τον κάνει άτρωτο. Ο Δίας είχε συγκατανεύσει κι ο Αίαντας δεν μπορούσε να τρυπηθεί από το σπαθί του. Αγνοούσε ότι το μοναδικό τρωτό σημείο στο σώμα του ήταν η μασχάλη, επειδή ο Ηρακλής δεν είχε προσέξει και δεν την είχε σκεπάσει με τη λεοντή του. Έπεφτε, λοιπόν, ο Αίας πάνω στο σπαθί του αλλά δεν τρυπιόταν από αυτό ώσπου κάποιος θεός τον λυπήθηκε και του εξήγησε, τι συμβαίνει.

Νωρίς ξύπνησαν οι Αχαιοί. Ο Οδυσσέας και ο Διομήδης είδαν τα σφαγμένα πρόβατα και αναρωτήθηκαν ποιος και γιατί το είχε κάνει. Ο Οδυσσέας υποψιάστηκε τον Αίαντα αλλά η σφαγή του κοπαδιού του φάνηκε ακατανόητη.

Στην τραγωδία του, «Αίας», ο Σοφοκλής βάζει την θεά Αθηνά να εξηγεί στον Οδυσσέα ότι στ' αλήθεια ήταν ο Αίαντας και πως το έκανε πιστεύοντας ότι σκοτώνει τους Αχαιούς. Και μάλιστα ότι ξεκίνησε από τις σκηνές του Αγαμέμνονα και του Μενέλαου. Εκείνη τον

εξαπάτησε κάνοντάς τον να βλέπει τα πρόβατα και να τα νομίζει ανθρώπους.

Με όλα αυτά, ο Αγαμέμνωνας αποφάσισε ότι ο Αίαντας ήταν προδότης. Μπορεί, χάρη στη θεία επέμβαση της Αθηνάς, να έσφαξε τα ζωντανά, η πρόθεσή του όμως ήταν να σκοτώσει τους συμμάχους. Κι αφού πρόλαβε κι αυτοκτόνησε κι έτσι απέφυγε την τιμωρία, θα πλήρωνε μετά τον θάνατό του: Ούτε τύμβος θα υψωνόταν ούτε πυρά θα στήνονταν για τον προδότη. Το σώμα του θα παραχωνόταν μέσα στην γη.

Ο Οδυσσέας ήταν που του άλλαξε γνώμη. Κανένας δεν μπορούσε να αμφισβητήσει ότι ο Αίαντας πρόσφερε πολλά με την ανδρεία του στους Αχαιούς. Και οι θεοί θα θύμωναν αν στον νεκρό επιφυλασσόταν τέτοια ατίμωση («Αίας» του Σοφοκλή, στίχοι 1332 κ.ε.).

(τελευταία επεξεργασία, 8 Μαρτίου 2022)